

Ledenbericht

5e jaargang, no. 4 - december 2020

Haaglanden
HUMANISTISCH
VERBOND

**2021. Onze vrijheid van denken kan niemand ons afnemen.
We wensen u voor het nieuwe jaar toe dat er weer meer ruimte komt om
op humane wijze vorm te geven aan het eigen en het samen-leven.**

Van het bestuur

Beste Leden,

Nog altijd beheerst de pandemie ons leven en ik kan er dan ook niet omheen om er in dit Ledenbericht iets over te zeggen.

Ruim een miljoen mensen wereldwijd zijn inmiddels aan Corona overleden of ervaren blijvende gevolgen van de ziekte, astronomische bedragen zijn uitgegeven om bedrijven in staat te stellen deze crisis het hoofd te bieden, faillissementen en werkloosheid laten diepe sporen na. Kortom, de ellende die dit virus wereldwijd heeft veroorzaakt en nog gaat veroorzaken is enorm.

Er gloort licht aan de horizon. In 2021 zou het virus, dankzij grootschalige vaccinatie, stapje voor stapje moeten worden teruggedrongen tot beheersbare proporties. Dat kan alleen als voldoende mensen zich zullen laten vaccineren en het vertrouwen in overheid en wetenschap het niet verliest van anti-vaxxers, QAnon volgers, en andere complotdenkers die met hun wilde theorieën niet alleen zichzelf, maar ook anderen langer bloot dreigen te stellen aan de gevolgen van Corona dan nodig. Met nog meer doden, nog meer werkloosheid, nog meer ellende tot gevolg.

Mijn zorg ligt niet bij het vaccin. Ik heb er wel vertrouwen in dat het veilig zal zijn en tussen alle gevaren die mijn gezondheid bedreigen, van fijnstof in de lucht die ik adem tot allerlei schadelijke toevoegingen in het voedsel dat ik eet, neem ik de eventuele bijwerkingen graag voor lief om uit deze crisis te komen.

Mijn zorg is dat er zo weinig lijkt te worden nagedacht over de oorzaken van deze pandemie en hoe we een nieuwe uitbraak kunnen voorkomen. Als de bron werkelijk op een markt in Wuhan ligt, waar vleermuizen

en andere exotische dieren levend en dood boven op elkaar lagen, wat wordt er dan gedaan om een nieuwe uitbraak te voorkomen? Zijn dergelijke markten, niet alleen in China, maar ook in andere landen, nu opgedoekt? Ik denk het niet.

En als het zo is dat de productie en handel van vlees elders, al dan niet exotisch, tot een crisis van deze proporties kan leiden, zouden we dan niet als de wiedeweerga ook moeten kijken naar de productie en handel van vlees in ons eigen land en elders in de wereld? De risico's bestaan echt niet alleen in China.

Dit zou toch het moment moeten zijn om niet alleen de nertsenfokkerijen aan te pakken, maar ook andere situaties waar dieren boven op elkaar zitten te onderzoeken op risico's, zoals in de mega-stallen, bij geitenfokkerijen (Q koorts), kiloknallers kip (Vogelgriep) en de industriële viskwekerijen (pesticiden, antibiotica). Het moment ook, om de bezem te halen door al die dubieuze slachterijen met slechte werkomstandigheden en vrachtauto's vol vee, die in Europa rondrijden. Ons humanisten zal het dierenwelzijn toch ook een zorg moeten zijn. Is dit niet ook het moment om de consumptie van

vlees drastisch terug te schroeven, zodat er weer een gezonde relatie tussen mens en dier kan ontstaan? Toch is de consumptie van vlees in Europa - ook in Nederland - vorig jaar toegenomen!!!!

Waar ik een soort complotdenker in ben, is in mijn argwaan dat we de discussie over de werkelijke oorzaken van het ontstaan en de verspreiding van pandemieën uit de weg gaan, omdat de gevolgen daarvan voor onze eigen keuzes en voor onze economie wel eens zeer ingrijpend kunnen zijn. Niet alleen voor de vleesindustrie, maar ook voor bijvoorbeeld de landbouw, de transportsector, massatoerisme, horeca, etc. kunnen de gevolgen groot zijn. Dus vrees ik dat we een prima vaccin toegediend krijgen en doorgaan op de oude voet, wachtend op een volgend virus.

Humanisten geloven in de kracht van gezond verstand en hebben eerbied voor de natuur. Er is geen hogere macht die ons kan redden, noch geloven we in voorbeschikking. Dus zullen we zelf in actie moeten komen, niets anders doet het voor ons.

Ludolf van Hasselt, voorzitter

Nieuwe naam voor de afdeling: Humanistisch Verbond Haaglanden

Sinds kort is met goedkeuring van het hoofdbestuur de naam van onze afdeling gewijzigd in Humanistisch Verbond Haaglanden. Tot dan waren we Humanistisch Verbond Den Haag - Haaglanden. Het huidige bestuur is van mening dat alle leden gelijk meetellen, en dat daarom de aparte vermelding van Den Haag in de naam overbodig was. HVHaaglanden omvat leden uit Westland, Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Wassenaar en Den Haag.

De website is nu www.humanistischverbondhaaglanden.nl en het mailadres van de afdeling info@humanistischverbondhaaglanden.nl

Nieuwe voorzitter Humanistisch Verbond

Voor degenen die niet in de gelegenheid waren, de digitale Algemene Ledenvergadering (ALV) van onze vereniging te volgen introduceren we hier kort onze nieuwe voorzitter, **Mardjan Seighali**. Zij volgt **Boris van der Ham** op, die na zijn reglementaire tweede zittingstermijn niet meer verkiesbaar was.

Mardjan is geboren in Iran en ontvluchtte dat land met haar twee kinderen in 1990, om zich bij haar man te voegen; hij was al eerder gevlucht,

omdat hij zijn leven daar niet zeker was. Ze studeerde in 1997 af aan de Hogeschool van Amsterdam (Maatschappelijk Werk en Dienstverlening). Ze werkte in de jeugdzorg, in de reclassering en was politiek actief in Almere, haar woonplaats.

Sinds 2013 is Mardjan directeur-bestuurder van de Stichting Vluchteling Studenten UAF. Deze organisatie heeft, zoals zij het zelf beschrijft, haar talentontwikkeling in Nederland mogelijk gemaakt, waardoor zij zich nauw betrokken voelt bij de organisa-

tie en het werk daar met overgave en passie doet.

Mardjan ontving in 2019 de Comeniusprijs, die jaarlijks wordt uitgereikt aan iemand die zich op onderscheidende manier inzet voor de belangen van vorming, onderwijs, wetenschap en cultuur en voor de ontwikkeling van de internationale samenleving.

Haar hart ligt bij de zorg, justitie, welzijn en andere aandachtsgebieden die bepalend zijn voor een waardig bestaan. Zo zit zij onder andere in de Raad van Advies van het College voor de Rechten van de Mens en in de Raad van Toezicht van Paleis het Loo.

Mardjan gaat binnenkort digitaal kennismaken met de besturen en spreekt de hoop uit dat het op niet al te lange termijn mogelijk is om ook "in het echt" leden te ontmoeten. Het bestuur heeft haar een felicitatie- en welkomstmail gestuurd.

De Humanistische Alliantie

In de komende ledenberichten zullen we telkens een organisatie belichten, die deel uitmaakt van de Humanistische Alliantie, een vereniging van humanistische organisaties in Nederland (www.humanistischealliantie.nl).

Tot de direct georganiseerde achterban behoren leden, medewerkers, vrijwilligers en abonnees op tijdschriften. De totale ongeorganiseerde achterban telt volgens onafhankelijk onderzoek minstens 1 miljoen 'humanisten', waaronder atheïsten, agnosten, vrijdenkers, religieus humanisten en Alevieten. De lidorganisaties bieden - vanuit een maatschappijkritische houding en humane waarden - alternatieven voor sociale vragen, in de vorm van visies, acties en praktische diensten.

Steun Omroep

Deze keer vragen we graag en met klem uw aandacht voor Omroep HUMAN. Deze omroep verdient alle steun om, met zijn onmisbare kritische toon en prachtige programma's, in ons publieke omroepbestel te kunnen blijven. HUMAN maakt kwalitatief hoogstaande programma's, altijd vanuit de humanistische waarden, zoals Brainwash, De vloer op, Argos (samen met de VPRO), Documentaires (2Doc bijv.), het Filosofisch Kwintet etc.

Al jaren is HUMAN "aspirant" omroep en nu zijn ze er klaar voor, om een veilige en

vaste plek te veroveren tussen de bekende omroepen. Die plek verdient HUMAN als geen andere omroep! En daarvoor zijn nog hard nieuwe leden/vrienden van de omroep nodig. Het Humanistisch Verbond schreef al bij monde van Christa Compas: het is erop of eronder: vóór 31 december as. moet HUMAN tenminste 50.000 leden hebben om te overleven.

Voorkom dat HUMAN verdwijnt en ondersteun de omroep met € 7,50 per jaar. Meld je via www.human.nl/wordvriend of bel met 088 20 58 05.

Het laatste (papier) ledenbericht

Het ledenbericht dat nu voor u ligt, zal het laatste zijn dat in deze vorm verschijnt. Het bestuur heeft besloten, voortaan alleen nog via de website of de email met de leden te communiceren: we kunnen zo sneller inspelen op de actualiteit, het is veel minder bewerkelijk, beter voor het milieu, en alles bij elkaar ook een stuk goedkoper.

We zijn ons ervan bewust dat dit besluit voor een aantal van u even wennen zal zijn. De leden die (nog) niet over email beschikken hebben een brief van ons gekregen met een voorstel over hoe zij het ledenbericht voorlopig nog op papier kunnen ontvangen.

Gaat er ook iets veranderen aan de inhoud van het ledenbericht? Jazeker!

Wat verdwijnt:

Vanaf nu zullen in het ledenbericht niet meer de activiteiten, cursussen etc. worden opgenomen. De agenda zal beschikbaar zijn op onze nieuwe website www.humanistischverbondhaaglanden.nl. Daar vindt u de actuele agenda en berichtgeving. U ontvangt met enige regelmaat, bijvoorbeeld als we iets speciaal onder uw aandacht willen brengen, een attenderingsmail van ons. Het afgelopen halfjaar hebben we vele malen onze fysieke activiteiten moeten afzeggen of wijzigen. Op dit moment valt nog weinig te zeggen over hoe het de komende tijd zal gaan. Mocht het mogelijk zijn, om bijvoorbeeld weer eens een "echt" Humanistisch Café te organiseren, dan berichten we u daarover via de mail en op de website.

Wat komt erbij:

We gaan in het ledenbericht meer aandacht besteden aan bijzondere maatschappelijke gebeurtenissen of ontwikkelingen: we zullen in elke editie een of twee interviews opnemen met een van onze leden, over wat hen bezighoudt of over hun activiteiten, met speciale aandacht voor de rol die hun humanistische levensovertuiging daar bij speelt.

Heeft u een tip? Laat het ons weten!

Vacature bestuurslid communicatie

Het bestuur zoekt iemand, die de PR en communicatie van onze activiteiten verder kan ontwikkelen en beheren. We bereiken de leden goed via mailings en periodieke ledenberichten. De doelgroep die wij willen bereiken is veel breder. We zoeken daarom naar wegen om ook die andere groep: geïnteresseerd, maar geen lid, te bereiken.

Tot de belangrijkste taken van het gezochte bestuurslid behoren:

- inbrengen van kennis ten behoeve van het uitvoeren en verder ontwikkelen van de communicatiefunctie
- het beheren van de (nieuwe) website met gebruikmaking van o.a. de sociale media bekendheid geven aan onze afdelingsactiviteiten
- het in voorkomende gevallen opstellen van persberichten en het actief benaderen van de media

Heeft u zelf belangstelling of kent u iemand die deze vrijwilligersfunctie zou willen en kunnen vervullen? Neem dan contact op met de voorzitter via ludolf.van.hasselt@humanistischverbondhaaglanden.nl

Journalistieke Vredesprijs voor Carolien Roelants, columnist NRC

Op 19 september 2020 heeft het Humanistisch Vredesberaad (HVB) in samenwerking met het Interlevensbeschouwelijk overleg Zoetermeer zijn tweejaarlijkse ereprijs "Journalist voor de Vrede" uitgereikt aan Carolien Roelants.

Carolien schrijft sinds jaar en dag haar analyses over de situatie in het Midden-Oosten in haar column "Dwars" in de NRC. Haar scherpe blik en grote kennis leren ons veel over deze regio, waaruit we over het algemeen weinig rechtstreekse informatie krijgen.

De jury schrijft in zijn rapport dat Carolien als icoon en kundig Midden-Oosten analist voor vele lezers van haar column een veel geprezen publiciste is. Recent verscheen de tweede druk van haar toegankelijke boek "Dwars door het Midden-Oosten".

Het Humanistisch Vredesberaad kent de ereprijs voor de "Journalist voor de Vrede" elke twee jaar toe aan een journalist, programmamaker, publicist of cartoonist in het Nederlandse taalgebied, die door onafhankelijke, objectieve en kritische berichtgeving bijgedragen heeft aan een cultuur van vrede en rechtvaardigheid.

Werken met een computer hulp gevraagd/aangeboden

In het afgelopen jaar met alle maatregelen rondom de covid-pandemie, het thuisblijven en het afstand houden, zijn mensen vaker digitaal contact met elkaar gaan leggen: via Whatsapp, via Facebook of Instagram, via Zoom, Teams etc. etc. Veel mensen die dat eerst niet zo gewend waren, zijn er inmiddels een stuk handiger in geworden. Voor anderen is er nog steeds sprake van een uitdaging, weer anderen zouden er graag meer van weten of er meer mee willen doen.

Daarom een dubbele oproep:

- Weet u genoeg van het werken met een pc, smartphone of tablet, met email en een aantal applicaties om een ander verder te helpen, dan nodigen wij u uit om zich te melden.
- Wilt u juist graag (meer) leren om met uw computer, smartphone of tablet met anderen te communiceren, meldt u zich dan ook aan.

Wij willen ons best doen om vraag en aanbod op dit gebied met elkaar te koppelen! U kunt zich melden bij het secretariaat, per telefoon of per mail. Onze contactgegevens staan in de colofon op de laatste pagina van dit ledenbericht.

Alleenstaand? Met wie kun je dan je wensen rondom je levenseinde voorbereiden ... het vervolg van een zoektocht

In het Ledenbericht 1. van maart 2020 plaatsten we een oproep van mevrouw Willemien Rotteveel (76), die zij eerder deed in onze ledenvergadering van februari jl.: zij was naarstig op zoek naar een gevolmachtigde, die als haar woordvoerder zou kunnen fungeren, mocht zij aan het eind van haar leven niet meer in staat zijn dat zelf nog te doen. Voor het overige heeft zij alles geregeld wat geregeld moet worden: euthanasieverklaring, executeur testamentair, en na overleg met haar huisarts draagt zij ook een niet-reanimeerpenning. Het bleek moeilijk om iemand te vinden, die haar wensen begrijpt, ondersteunt en wil (laten) uitvoeren.

We informeerden bij Willemien, hoe het haar vergaan is na de oproep in het ledenbericht. "De oproep leverde 3 reacties op", vertelt zij, "maar helaas leidde geen van deze reacties uiteindelijk tot een vervolg." In de oproep deed zij de suggestie dat een paar mensen een groepje zouden vormen en de rol van gevolmachtigde voor elkaar zouden kunnen vervullen. Maar dat lukte niet.

Willemien heeft uit deze ervaring de conclusie getrokken dat rationeel omgaan met de dood en de vragen die daaraan voorafgaan, voor veel mensen kennelijk heel erg moeilijk is. Gelukkig heeft zij inmiddels via de NVVE*

iemand ontmoet met wie zij gevoelsmatig rond dit thema op één lijn zit en die zich bereid heeft verklaard als gevolmachtigde "op het formulier" te staan.

Het was een flinke zoektocht, maar mooi dat het toch gelukt is!

Heeft u behoefte om met iemand te praten over vragen rondom leven en dood? Dan kunt u bellen met het "Luisterend Oor" 06 400 72 224 of een mail sturen naar hbv@humanistischverbondhaaglanden.nl

*Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde

Verpleeg- en verzorgingshuizen, covid-19 en humanisme

een interview met Mariël van der Horst, vrijwilligster in een verzorgings- en verpleeghuis

Begin oktober van dit jaar ondertekenden zo'n 70 zorgbestuurders, hoogleraren en andere bij de ouderenzorg betrokkenen een manifest, waarin zij zich uitspreken tegen een nieuwe sluiting van verpleeghuizen tijdens de tweede "Coronagolf". Het Humanistisch Verbond was één van de ondertekenaars.

Mariël van der Horst, lid van onze afdeling, is als vrijwilligster actief in twee Haagse verpleeg-/verzorgingshuizen en heeft dit manifest destijds uit volle overtuiging ondertekend. We spreken haar over haar keuze hiervoor en de dilemma's waar ze zich vervolgens voor gesteld zag.

Niet de mensen isoleren, maar het virus

"Met punt 3. van het manifest: *we isoleren van het virus, niet de mensen*, was ik het volmondig eens, ja," vertelt Mariël. "Stellig was mijn mening dat verpleeghuizen open moesten blijven: de bewoners zijn op weg naar het einde en wat mij betreft was het niet nodig, hen tegen elke prijs en mogelijk tegen hun zin te beschermen.

Elke week wandel ik met een bewoonster van inmiddels 94 jaar die na een hersenbloeding, waar zij afasie aan over hield, samen met haar man naar een verzorgingshuis moest: spreken en lezen gingen nauwelijks meer. We hebben veel geoefend en het lukte haar inmiddels uitstekend, hardop te lezen uit grote letter boeken. Spreken lukte ook iets beter."

Half maart sloot het verzorgingshuis tot ergernis van Mariël de deuren voor bezoek, dus ook voor haar. Toen zij uiteindelijk in juli weer mocht komen, bleek de mevrouw enorm achteruit te zijn gegaan, zowel met lezen als met spreken.

Na de zomer waren er weer besmettingen, maar mocht familie wel komen. Zij worden goed ingepakt en kunnen zo veilig hun familie en dierbaren bezoeken. Inmiddels mogen ook vrijwilligers weer komen. "We kunnen weer wandelen, wat heel fijn is," vertelt Mariël, "maar de fut is er bij beiden uit: meneer, die nog erg goed was, ligt bijna de hele tijd op bed en mevrouw gaat verdrietig naast hem liggen. Dat komt er van, dacht ik, als je oude mensen isoleert!"

Alle mensen hebben hun eigen dynamiek, ook in verpleeg- en verzorgingshuizen

Er is echter ook een andere kant aan het sluitingsverhaal. In het verzorgingshuis benaderde een man haar na de eerste lockdown met de vraag, of zij af en toe wilde

gaan wandelen met zijn "erg lastige" dementerende schoonmoeder. Mevrouw vindt Mariël erg aardig, en keek uit naar de zondagavonden, waarop zij met andere bewoners en Mariël scrabbelde, vertelde hij. "Maar het bleek dat zij helemaal geen behoefte had aan een wandeling met mij!" zegt Mariël. "Ze herkende me wel, maar wilde absoluut niet mee." Deze mevrouw had niets negatiefs meegekregen van de lockdown, zat in een andere fase en had het juist helemaal naar haar zin.

We praten en beslissen mét mensen, niet over hen en niet voor hen

Te vaak wordt ervan uitgegaan dat mensen met dementie niet meer kunnen nadenken of niet meer weten wat ze willen of kunnen. Mariël vertelt echter uit eigen ervaring dat zij in de 15 jaar dat haar man dementerend was, geleerd heeft om hem altijd te vragen wat hij wilde, of hij ergens iets van vond. Vaak stond ze verbaasd van zijn antwoorden, zo anders dan hij vroeger was. Ze beklemtoont daarom het belang van dit punt.

Dilemma's

De confrontatie met zichzelf ervoer Mariël recent. Al jaren bezoekt zij haar voormalige overbuurvrouw van inmiddels 98, die in een verpleeghuis woont. Bij de balie werd tegen haar gezegd dat mevrouw besmet was, en dat bezoek daarom niet mogelijk was. "Tot mijn eigen schrik, bemerkte ik een enorme opluchting", vertelt Mariël. "Meteen ook schaamde ik me dat ik niet op bezoek wilde. Nog niet zo lang geleden was ik heel boos en vond ik het onmenselijk dat oude mensen werden opgesloten en van bezoek verstoken moesten blijven. Buiten stond ik,

stil ... ik met mijn grote mond ..." Toen ze vervolgens de kaart die ze altijd bij zich heeft aan de balie af wilde geven, zei de medewerkster echter dat er sprake was van een misverstand: ze mocht wél op bezoek bij mevrouw, zij het met een mondkapje en op eigen risico. "Wat moest ik doen? Als ik bij een besmet iemand op bezoek ben geweest moet ik 10 dagen in quarantaine ... dan kan ik toch niet op bezoek?" "Wat u wilt", zei de receptioniste. Mariël hakte de knoop door en ging niet op bezoek. Haar besluit voelde erg ongemakkelijk.

"Het is lastig om aan alle grondwettelijke en universele rechten die we als mensen hebben tegemoet te komen, je ontkomt in situaties als deze niet aan het maken van keuzes", aldus Mariël. Ze was er eerst vóór om vrijwilligers toe te laten, maar inmiddels ziet ze dat toch anders. "Het risico van besmetting is best groot. Als ik naar die mevrouw van 98 op bezoek ga, zou ik niet meer met die andere mevrouw van 94 kunnen gaan wandelen. Dat wil en kan ik haar niet aandoen."

We blijven met elkaar in dialoog, ook als het moeilijk wordt

Dit is punt 5. van het manifest, en daar houd ik me aan vast," zegt Mariël. "Ik spreek door de telefoon met de zieke mevrouw, "ik lig aan het zuurstof, kind", vertelt ze me. Ik zeg dat ik nu even niet kom. Zij begrijpt dat helemaal. Dat haar kinderen ook niet komen, zoals ze vertelt dat begrijp ik dan weer niet, maar ik onthoud me van een oordeel daarover, want wat weet ik van andermans situatie en afwegingen? Het is vanuit mijn eigen positie al moeilijk genoeg." Mevrouw knapt inmiddels weer op en ik kan binnenkort weer op bezoek."

Wilt u reageren op dit verhaal, heeft u misschien zelf dilemma's die u met anderen wilt bespreken? Laat het ons weten via ons mailadres info@humanistischverbondhaaglanden.nl

Colofon

Mail: info@humanistischverbondhaaglanden.nl

Website: www.humanistischverbondhaaglanden.nl

Adres: Citroenstraat 56, 2564 PM Den Haag, Tel. 06 - 57370445

Redactie: hella.prins@humanistischverbondhaaglanden.nl

Het ledenbericht verschijnt 4 x per jaar, m.i.v. 1-1-2021 uitsluitend nog digitaal.

Reacties zijn altijd welkom. De redactie overlegt met de indiener over het plaatsen of evt. wijzigen van het bericht.

Het Humanistisch Verbond Haaglanden is een afdeling van het landelijke Humanistisch Verbond en werkt vanuit de statuten en het huishoudelijk reglement van het Humanistisch Verbond.

Vormgeving en druk: Pasmans, Den Haag

Oplage: 800 exemplaren